

Moaștele Mucenicului Dimitrie și moaștele Monahului Dimitrie suntenerate la Catedrala Patriarhală din București

Cuvântul Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, rostit cu prilejul sărbătorii Sfântului Cuvios Dimitrie cel Nou, Ocrotitorul Bucureștilor, hramul Catedralei Patriarhale, vineri, 27 octombrie 2023. Text revizuit de autor.

Moaștele Mucenicului Dimitrie și moaștele Monahului Dimitrie suntenerate la Catedrala Patriarhală din București

În această zi sfântă și mare, a cinstirii Sfântului Cuvios Dimitrie cel Nou din Basarabi, Sfânta Evanghelie și toate cântările bisericești de astăzi ne ajută să înțelegem iubirea milostivă a lui Hristos pentru oameni. Evanghelia după Sfântul Evanghelist Luca ne prezintă Fericirile, într-o versiune puțin diferită de Evanghelia după Sfântul Evanghelist Matei.

Totuși, această Evanghelie ne arată mai clar că mulțimi mari de oameni veneau să-L asculte pe Iisus, să-i vindece pe bolnavii lor și să-i elibereze de duhuri necurate pe cei ce erau posedăți. Înțelegem deci că Iisus Hristos nu doar propovăduiește Evanghelia Împărăției lui Dumnezeu, ci și arată ce înseamnă Evanghelia mântuirii. Și anume mântuirea înseamnă vindecare și eliberare de boli și de necazuri, de

situații care diminuează bucuria vieții.

Mântuitorul Iisus Hristos este, așadar, nu doar predicator sau binevestitor al Evangheliei, ci și vindecător de boli și eliberator de dureri necurate. Această putere vindecătoare a Sa se vede în Sfintele Taine instituite de Hristos Domnul pentru Biserica Sa. Și, totodată, puterea vindecătoare se vede prin sfinții Săi. Harul lui Hristos care trecea prin trupul Lui și vindeca o mulțime de bolnavi care se atingeau de El sau de hainele Lui este același har sfânt care se află în icoanele sfinților și în moaștele sfinților făcători de minuni.

În toate se arată puterea vindecătoare și eliberatoare sau izbăvitoare a lui Iisus Hristos. De aceea în limba greacă numele Mântuitorului Iisus Hristos de mântuitor, adică soter sau sotir (σωτήρ), ca și în limba latină salvator, înseamnă vindecător și eliberator. Prin urmare, Domnul Iisus Hristos este mântuitor pentru că este vindecător de boli sufletești și trupești și este eliberator de dureri necurate, dar și eliberator din situații grele, numite în popor necazuri și nevoi. De aceea în unele tropare ale sfinților cerem ca Dumnezeu să ne izbăvească din nevoi și din necazuri.

Sfântul pe care îl prăznuim, astăzi, în mod deosebit, Sfântul Cuvios Dimitrie cel Nou, este un sfânt făcător de minuni. Aseară, la Priveghere (26 octombrie 2023), Preasfințitul Părinte Paisie Sinaitul a vorbit foarte sistematic și a arătat de ce Sfântul Cuvios Dimitrie este numit făcător de minuni și ocrotitor al Bucureștilor. Pentru că de-a lungul istoriei a ajutat pe locuitorii Capitalei să scape de ciumă, de holeră, de incendiu mare, de secetă și de situații grele.

Deci el este făcător de minuni prin care se manifestă nu o putere orgolioasă, ci o iubire smerită și milostivă. Aceasta este iubirea lui Hristos și iubirea sfinților. Ea nu este o iubire arogantă și posesivă, ci smerită și milostivă. Din iubire milostivă Hristos a ajutat pe cei bolnavi, pe cei aflați în situații dificile. De asemenea, sfinții cuvioși și sfinții martiri sunt milostivi. Iar cine, cu multă smerenie și cu stăruință sau cu insistență, se roagă lor, primește ajutorul lor.

Sfântul Cuvios Dimitrie cel Nou este un astfel de sfânt milostiv. Foarte mulți oameni, de-a lungul veacurilor, de când se află el în București mai ales, din 13 iulie 1774, au simțit acest ajutor, după cum se vede într-o carte tipărită recent (Sfântul Dimitrie cel Nou, ocrotitorul Bucureștilor. Cuvinte către pelerini, studii și mărturii contemporane, Ed. Cuvântul Vieții, București, 2023). Potrivit tradiției românești a vieții sale, Sfântul Cuvios Dimitrie a trăit în secolul al XIII-lea sau al XIV-lea, în timpul Țaratului (sau regatului) Româno-Bulgar (1185-1396), înființat de frații români Petru și Ioan Asan. Acest sfânt a trăit în satul Basarabov, aproape de orașul Ruse. El a fost păstor de oi și de vite, iar din ceea ce primea de la oamenii care i-au

Încredințat păzirea sau păstorirea vitelor, oferea o parte săracilor. Mai târziu a devenit monah și a viețuit într-o mănăstire din Valea Lomului.

Nu știm prea multe despre viața lui, ci doar că a trăit în rugăciune, în post și în nevoie duhovnicești, până când Dumnezeu i-a prevestit ceasul morții. Atunci el s-a pus între două pietre și a adormit în Domnul, iar mult mai târziu apa Lomului, când a crescut foarte puternic, a descoperit trupul său neputrezit. Acest trup neputrezit al Sfântului a fost dus în biserica din satul Basarabovși a fost cinstit de către credincioșii din împrejurimi, pentru că era făcător de minuni, - ajutând o mulțime de bolnavi și de oameni aflați în situații grele.

În timpul Războiului Ruso-Turc din anii 1768-1774, numit și al cincilea Război Ruso-Turc, moaștele au fost luate din satul Basarabov de către generalul rus Petru Saltîkov și au fost duse în Țara Românească, urmând ca de aici să fie duse la Lavra Peșterilor din Kiev. Dar în București, mitropolitul Grigorie al II-lea al Țării Românești a cerut generalului rus să ofere Mitropoliei aceste moaște.

La insistența mitropolitului, dar și după ce un om bogat numit Hagi Dimitrie a oferit o sumă mare de bani generalului rus, acesta s-a înduplecat și a lăsat în București moaștele Sfântului Dimitrie, în data de 13 iulie 1774. Anul viitor deci se vor împlini, în data de 13 iulie, 250 de ani de când Sfântul Cuvios Dimitrie cel Nou din Basarabi se află aici, în Catedrala Mitropolitană din București, devenită în 1925 Catedrala Patriarhală.

În anul 1950, patriarhul Justinian a propus Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române ca acest sfânt să fie cinstit în toată România - adică a propus generalizarea cultului său (și al altor sfinți locali). Prin urmare, în 1955 au fost serbate, la București, la Cernica și la Iași, ceremoniile de proclamare a noi sfinți și generalizarea cultului Sfântului Dimitrie cel Nou și al Sfintei Cuvioase Parascheva.

Sfântul Cuvios Dimitrie cel Nou a făcut o mulțime de minuni în București, descrise ieri seară de Preasfințitul Părinte Paisie Sinaitul. Reamintim faptul că Sfântul Cuvios Dimitrie cel Nou a ajutat foarte mult poporul dreptcredincios din București mai ales în timpul stăpânirii comuniste, când se intenționa chiar mutarea Catedralei - nu doar a raclei Sfântului - de aici, din locul în care se află, la fosta Mănăstire Văcărești din București. În octombrie 1989, la hramul Catedralei, Patriarhia a fost obligată să mute racla Sfântului Dimitrie, pentru că fusese programată o ședință a Marii Adunări Naționale tocmai în data de 27 octombrie. Însă înțeleptul patriarh Teoctist a mutat racla nu departe de Catedrală, și anume a mutat racla Sfântului, la sărbătoarea lui, în biserica „Sfântul Nicolae-Vlădica” din apropiere. Și astfel credincioșii au mers și s-au închinat acolo. Dar în același an, înainte de Crăciun, în

22 decembrie 1989, regimul comunist a căzut. Iar în anul 2007, la 27 octombrie, chiar de sărbătoarea Sfântului Cuvios Dimitrie cel Nou, în clădirea în care se țineau de obicei ședințele Marii Adunări Naționale s-a înființat Centrul de Presă „Basilica” al Patriarhiei Române. De aici, Radio TRINITAS și Televiziunea TRINITAS au transmis, din anul 2007 până astăzi, slujbele oficiate la Catedrala Patriarhală unde se află moaștele Sfântului Cuvios Dimitrie cel Nou. Clădirea a fost dată în folosință Patriarhiei în anul 1996 și a devenit Palatul Patriarhiei, iar mai târziu, în anul 2010, a fost dată Patriarhiei în proprietate, deoarece terenul de sub clădirea respectivă a fost inițial proprietatea Mitropoliei Țării Românești (iar după Revoluție, Camera Deputaților s-a mutat în Palatul Parlamentului).

Prin urmare, sfinții au modul lor de a corecta greșelile oamenilor. Atitudinea ostilă față de Sfântul Cuvios Dimitrie cel Nou, pe care a avut-o regimul comunist, s-a transformat într-o încurajare misionară a Bisericii. De aceea, putem spune și noi împreună cu psalmistul: „Minunat este Dumnezeu întru sfinții Săi” (Psalm 67, 34).

Acum, în aceste zile, prin bunăvoința Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Pantelimon de Veria, Naousași Kampania, avem pentru prima dată aduse spre închinare și moaștele Sfântului Mare Mucenic Dimitrie, Izvorătorul de Mir, a cărui pomenire a fost serbată ieri (26 octombrie 2023). Avem prezenți aici pe acești doi sfinți Dimitrie, Mucenicul și Cuviosul.

Prin urmare, ne-am bucurat pentru că în aceste zile credincioșii pelerini s-au închinat la Icoana Maicii Domnului „Panaghia Soumela”, la moaștele Sfântului Mucenic Dimitrie și la moaștele Sfântului Cuvios Dimitrie. Această apropiere între cuvioși și mucenici este una duhovnicească profundă, fiindcă sfinții cuvioși au avut și ei o mucenicie, nu a sângelui, ci a nevoițelor, o mucenicie albă, cum se mai spune. Aceștia au avut aceeași experiență, deși în mod diferit, a ajutorului harului lui Dumnezeu în viața lor și au lăsat prin moaștele lor să se vadă iubirea milostivă a lui Hristos față de pelerini. De aceea noi reamintim faptul că evlavlia credincioșilor ortodocși față de sfinți, față de sfintele moaște, dar și față de sfintele icoane a fost o constantă în istoria Ortodoxiei.

Am aflat recent că, în secolul al XVII-lea, Doamna Maria, soția domnitorului Șerban Cantacuzino (cel care are statuia mai jos, la poalele Dealului Patriarhiei), a adăugat la icoana Maicii Sfinte Panaghia Soumela, din Pont, o coroniță de argint aurit, pe care a scris numele ei, al fiului ei, voievodul Gheorghe, și al celor patru fiice ale ei. Aceasta după ce voievodul domnitor Șerban Cantacuzino a murit, precumși una din fiicele sale. Vedem așadar că de aici, din București, Doamna Maria, soția domnitorului Șerban Cantacuzino, a mers în Pont și a oferit această coroniță de argint aurit adăugată deasupra icoanei Panaghia Soumela. Prin sfinții venerați în

comun, se vede legătura între țările ortodoxe, adică prin cinstirea Sfințelor Moaște și a sfințelor icoane făcătoare de minuni. De aceea, reamintim faptul că noi, ortodocșii, când cinstim moaștele sfinților, nu cinstim oase, cum greșit spun cei nepregătiți, neinformați și rău intenționați, ci noi ne întâlnim cu persoana sfântului ale cărui moaște se află în țara noastră. Noi nu zicem: sfințelor moaște, rugați-vă pentru noi!, ci Sfinte Cuvioase Părinte Dimitrie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi! Când cinstim sfințele icoane, noi nu cinstim lemnul, ci persoana sfântului care este reprezentat în icoane. De aceea credincioșii evlavioși, pelerinii, simt prezența harului Duhului Sfânt lucrător în sfinți și se bucură. Iar cei care n-au credință și nici simțire duhovnicească, nu se bucură, ci se tulbură. Ori aici vedem că sfinții adună popoarele în comuniune și dăruiesc fiecărui închinător două daruri mari în suflet, pace și bucurie. Sunt cuvintele pe care le-a pronunțat și darurile pe care le-a oferit Mântuitorul Iisus Hristos cel răstignit și înviat din morți, când a zis femeilor mironosițe: „Bucurați-vă! Nu vă temeți!”, și ucenicilor pe care i-a găsit încuiați într-o casă de teama iudeilor, le-a zis: „Pace vouă!” Bucuria și pacea deci pe care o dăruiesc sfinții prin moaștele și prin icoanele lor sunt semnul iubirii lor și al prezenței lor sfințitoare și întăritoare în viața pelerinilor.

Iubiți pelerini, și anul acesta cinstim pomenirea Sfântului Cuvios Dimitrie cel Nou, cerându-i sănătate și ajutor în viață. Viața și sănătatea sunt daruri primite de la Dumnezeu, ca și mântuirea. Totuși omul are responsabilitatea de a păstra și cultiva darul sănătății. Bolile vin adesea din neglijență și nepăsare. Dar uneori Dumnezeu le îngăduie pentru ca să ne dăm seama că nu suntem veșnici. Că deși dorim să trăim veșnic, totuși constatăm când suntem măcinați de boli și simțim sfârșitul aproape, că nu suntem veșnici, că sănătatea este precară, fragilă și trecătoare, ca și viața. Însă în momentul în care boala devine incurabilă, de nevindecat, mulți oameni cad în deznădejde. Alții însă se apropie și mai mult de Dumnezeu, pentru că numai atunci simt că sunt trecători și doresc să se unească mai mult cu Dumnezeu cel netrecător. Când vezi că totul trece în jur, simți nevoia să mergi să te afli sub ocrotirea celui Care este netrecător, și anume Iisus Hristos, Care a spus: „Cel ce crede în Mine, viu va fi, chiar dacă va muri” (cf. Ioan 11, 25-26). Va fi viu cu sufletul, chiar dacă va muri cu trupul. Chiar dacă boala nu se vindecă, sufletul omului se face mai sănătos, prin smerenie, prin spovedanie și împărtășanie, prin rugăciune intensă și prin fapte bune, prin pregătirea pentru un sfârșit creștinesc de unire cu Dumnezeu cel netrecător.

În încheiere, reamintim faptul că pelerinajul nu este timp pierdut și osteneală zadarnică. Pelerinajul este un mare câștig duhovnicesc. El ne reamintește că suntem pelerini pe pământ și că ne îndreptăm spre cetatea netrecătoare, spre cetatea noastră definitivă. De aceea Mântuitorul Iisus Hristos a spus sfinților Săi

ucenici: „Mă duc să vă pregătesc vouă un loc în cer, ca unde sunt Eu să fiți și voi împreună cu Mine” (cf. Ioan 14, 2-3). Deci, așa cum spunea Sfântul Apostol Pavel că „nu avem cetate stătătoare”, adică stabilă pe pământ, „ci așteptăm pe cea care va să fie”, adică în Ceruri (Evrei 13, 14), pelerinajul ne maturizează, ne îndeamnă să dăm sens vieții noastre. Cum se dă sens vieții? Prin umplerea vieții noastre cu prezența smerită și milostivă a lui Hristos, prin rugăciune și fapte bune.

Pelerinajul este un act de credință, de speranță și de iubire, dar și un moment de recunoștință adusă lui Dumnezeu pentru binefacerile primite de la El. Pelerinajul este și un act de pocăință pentru păcate și cererea iertării, este un prilej de a cere sfinților să-L iubim pe Dumnezeu cum l-au iubit ei și să ne dăruiască putere ca fiind călători în lumea aceasta să ajungem în cele din urmă la patria cerească.

Părintele Dumitru Stăniloae spune că există o legătură tainică între sufletul sfinților din ceruri și icoanele și moaștele sfinților de pe pământ. Pentru că, spune sfinția sa, precum sufletul nemuritor al sfinților înaintează în iubirea și sfințenia nesfârșită a lui Dumnezeu în ceruri, tot așa sfințenia sufletului se comunică treptat și sfintelor icoane și sfintelor moaște ale sfinților respectivi. De aceea și cultul sfinților are o anumită creștere, pe măsură ce înaintează sufletul sfinților în comuniunea cu Dumnezeu.

În concluzie, putem spune că hramul și pelerinajul de hram pot fi un eveniment de întărire a credinței, de îmborsărire a rugăciunii, de cunoaștere a altor persoane decât cele pe care le întâlnim zilnic în parohie, în mănăstirea sau în localitatea de unde venim fiecare dintre noi ca pelerini.

Vă felicităm pe toți, iubiți credincioși pelerini, pentru evlavia și multa răbdare pe care le-ați arătat și ne rugăm Preamilostivului Dumnezeu și tuturor sfinților să vă răsplătească râvna și osteneala cu darurile Sale duhovnicești și mântuitoare, cu sănătate și fericire, pace și bucurie, ajutor în familie și în activitate, cu ani mulți și binecuvântați, pentru a spori în credință și în iubire creștină, în sfințenie și fapte bune, spre slava Preasfintei Treimi, spre bucuria sfinților și spre dobândirea mântuirii. Amin.

† Daniel

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Precizare: la sfârșitul Sfintei Liturghii, din 27 octombrie 2023, o icoană a Sf. M. Mc. Dimitrie, Izvorătorul de Mir, în care se află integrat și un fragment din moaștele sale (un deget), a fost oferită Patriarhului Daniel de către Mitropolitul Pantelimon de Veria, Naousași Kampania (Grecia), pentru a fi expusă totdeauna la închinare de

sărbătoarea Sf. M. Mc. Dimitrie.

Foto credit: Basilica.ro / Raluca-Emanuela Ene

basilica.ro